Zorginstituut Nederland

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 30 maart 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van bijzondere tandheelkundige behandeling na immunotherapie.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op bijzondere tandheelkundige zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker
Verzoeker had uitgezaaide longkanker waarvoor hij onder behandeling was. Ten behoeve van verzoeker is een frameprothese vervaardigd en geplaatst. Daarnaast is er een gebitsreiniging bij verzoeker uitgevoerd.

Bij brief van 18 juni 2021 heeft de behandelend longarts het volgende verklaard:
"U bent onder behandeling in verband met uitgezaaide longkanker. Ten gevolge van uw ziekte is uw gebitsstatus zodanig achteruit gegaan, dat het noodzakelijk was uw gebit te laten saneren en een prothese te laten aanmeten. Het is dan ook redelijk uw zorgverzekeraar te vragen u in deze gemaakte kosten tegemoet te komen."

Er is een aanvraag ingediend voor vergoeding van de frameprothese en de gebitsreiniging. Verweerder heeft de aanvraag afgewezen omdat er geen direct verband zou zijn tussen de gebitsproblemen van verzoeker en zijn aandoening of ziekte.

Vervolgens is nog een aanvraag ingediend met aanvullende informatie. Hierbij heeft de behandelend tandarts het volgende verklaard:
"Patiënt heeft eerder in de periode 2019-2020 behandeling bij de medische oncologie in CWZ gehad in het kader van uitgezaaide longkanker. In dezelfde periode en het jaar na de oncologische behandeling is zijn parodontaie gezondheid en gezondheid van zijn gebitseiementen achteruit gegaan. Ondanks preventieve maatregelen zijn enkele gebitseiementen (11 en 12) verloren gegaan en trad er parodontaie problemen op zoals gingivarecessie rondom de 45. Om zijn restdentitie te behouden en een functioneel en esthetisch acceptabel resultaat te bereiken, hebben we in de praktijk professionele gebitsreiniging uitgevoerd en een

framerothese vervaardigd, waarvoor een eerdere machtigingsaanvraag is ingediend (die afgewezen is).

Gezien zijn medische en tandheelkundige voorgeschiedenis willen wij u verzoeken om nogmaals de machtigingsaanvraag te beoordelen en over te gaan tot vergoeding van de kosten voor gebitsreiniging en frameprothese. De relevante begroting en röntgenfoto's heb ik bijgevoegd."

Verweerder heeft deze aanvraag eveneens afgewezen met als onderbouwing dat er geen direct verband is tussen de gebitsproblemen van verzoeker en zijn aandoening of ziekte.

Juridisch kader
Volgens de Zvw wordt tandheelkundige zorg voor volwassen verzekerden niet vergoed vanuit de basisverzekering. Dit is slechts anders bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. De bijzondere tandheelkundige hulp is beschreven in het eerste lid van artikel 2.7 Besluit zorgverzekering (Bzv). Een indicatie tot bijzondere tandhulp kan slechts voorkomen in drie gevallen:

a) bij een ernstige ontwikkelingsstoornis, een groeistoornis of een verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel;

b) als de verzekerde een niet-tandheelkundige lichamelijke of geestelijke aandoening heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.

c) als een medische behandeling zonder de mondzorg onvoldoende resultaat heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.

In het geval van verzoeker dient getoetst te worden aan sub b. Sub b ziet op een aandoening die niet tandheelkundig is, zoals bijvoorbeeld kanker. Door de aandoening of behandeling van deze aandoening is het gebit dermate verslechterd, dat geen tandheelkundige functie is of kan worden behouden of verworven gelijkwaardig aan die welke de verzekerde zou hebben gehad als hij de aandoening niet zou hebben gehad. Kortom: als de ziekte of aandoening zich niet had voorgedaan, was de tandheelkundige hulp ook niet nodig geweest.

Maatmanbeginsel
Daarnaast moet de hulp noodzakelijk zijn om een tandheelkundige functie te behouden, "*gelijkwaardig aan die welke hij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan*". Dit wordt het maatmanbeginsel genoemd. Schade aan het gebit die is ontstaan door de aandoening of behandeling kan in het kader van de bijzondere tandheelkunde worden hersteld (dit valt dan onder de aanspraak op grond van sub b). Schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was kan niet in dit kader worden hersteld.

Beoordeling
De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Uit het patiëntendossier blijkt dat verzoeker al vanaf 2017 parodontitis met pockets van 4-5 mm had en cariës in element 11 en 12. In 2020 waren de parodontitis pockets dieper dan 5 mm. Hieruit volgt dat de parodontitis en cariës al actief en aanwezig waren voordat verzoeker werd behandeld voor longkanker (immunotherapie).

Voor de behandeling met immunotherapie kreeg de verzoeker het middel pembrolizumab toegediend. Tussen de behandeling met immunotherapie (en de medicatie die hierbij gebruikt is) is geen correlatie vastgesteld met parodontitis en cariës. Een van de voordelen van deze nieuwe therapie (immunotherapie) is juist dat er minder (orale) bijwerkingen zijn.[1][2]

Het maatmanbeginsel leidt tot herstel van de orale functie zoals tot voor de behandeling met immunotherapie. Uit de informatie in het dossier blijkt dat de schade en problemen aan het gebit al aanwezig waren voordat verzoeker de behandeling met immunotherapie onderging. Al vanaf 2017 zijn er aantekeningen van de slechte paradontale situatie. Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat het bij verzoeker gaat om schade die al aanwezig was voor de behandeling met immunotherapie. Er was al sprake van slechte dentitie.

Verder kan worden opgemerkt dat het programma waar verzoeker naar verwijst specifiek in gaat op monddroogte als gevolg van chemo-radiotherapie en niet immunotherapie.

Conclusie
Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat verweerder de aanvraag voor vergoeding voor de gebitsreiniging en frameprothese terecht heeft afgewezen.

Het advies
Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:
De aanvraag is voor wat betreft de vergoeding voor de gebitsreiniging en frameprothese terecht afgewezen.

---

[1] Primary Oral Melanoma – A Non-Surgical Approach To Treatment Via Immunotherapy Clinical Advances in Periodontics Vol. 7, No. 1, February 2017 (onlinedigeditions.com)

[2] Anti-B lymphocyte immunotherapy is associated with improvement of periodontal status in subjects with rheumatoid arthritis - Coat - 2015 - Journal of Clinical Periodontology - Wiley Online Library